

pennusta lähtien. Pennun kanssa voi leikkiä aktiivisia aivojumppatehtäviä aivan niin kauan, kun pentua vaan huvittaa. Katsekontaktilla pentu osoittaa luottavansa sinuun. Pikkuhiljaa voit ottaa kynsisakset esille ja varmistua siitä, että kynsien leikkauksesta tulee koiralle hyvä kokemus. Useimmiten ihmisten asenteena on heti se, että kynsileikkauksen kanssa tulee hankaluuksia. Näinhän heille on useinkin kerrottu. Omistaja viestittää ilmeillään ja asennoillaan koiralle epävarmuutensa; koira murisee ja kertoo; älä tule lähelle, sinä satutat.

Ruokaansa vahtivat koirat yksinkertaisesti pelkäävät, että se viedään heiltä pois. Koiran tulee oppia, että omistajan koskeminen ruokakuppiin tai luuhun ei tarvitse tarkoittaa ruuan tai muun herkun häviämistä.

Turhautunut, stressaantunut koira

Koiran päivät voivat olla hyvinkin tylsiä ja virikkeettömiä. Omistajan palatessa kotiin koira ehkä yrittää hankkia omistajansa huomiota haukkumalla, häiritsemällä puheluita tai ryhtymällä häiriköimään kun taloon tulee vieraita. Näin koira saa itselleen tarvitsemansa huomion, tosin negatiivisen, mutta huomion joka tapauksessa. Koira on siis turhautunut; sen päiviin tulee keksiä ohjelmaa. Aktiivoina aivojumppa on taas erittäin hyödyllistä, mitä älykkäämpi koira, sitä enemmän se vaatii aivoilleen toimintaa, ei pelkkää sohvalla nukuskelua.

Myös koiran liikuntaan tulee kiinnittää huomiota, myös pienellä koiralla on lihaksisto, joka kaipaava rasi- tusta. Takapihan tarhassa koira saa liikuntaa juuri saman verran kun olohuoneen sohvalla. Tarhassa oleminen voi jopa muodostua joillekin koirille stressaavaksi, jos niiden tapana on koko ajan vahtia ympäris-

töään. Lenkkeillessä pienen koiran kanssa tulee huomioida se, että koiran kanssa kuljetaan sellaista vauhtia, että se kykenee pysymään vauhdissa ravaten tai reippaasti kävelen. Monesti lenkit ovat sitten liian kova tahtisia, rentoutumisen sijasta koira sitä vastoin stressaantuu.

Kannattaa pohtia, onko koiralla tilanteita, jotka synnyttävät stressiä. Stressiä saattaa syntyä esim. nuorten koirien leikkiessä liikaa keskenään, tilanne, menee tavallaan yli ja ilmapiiri räjähdyksille on valmis. Samoin erilaiset räätinveleikit ja muut vastaavat, jotka lisäävät koiran kierroksia, ovat tässä tapauksessa stressitekijöitä. Parempana tekemisenä on jälleen koiran aivojumppa, jossa koira päästään kehumään; yleensäkin rangaistukseen kiinnitetään paljon enemmän huomiota kuin kiitoksen antamiseen.

Aina tulee kuitenkin muistaa jokaisen koiran olevan yksilö ja toiminta tulee tietenkin sovittaa sen mukaan. Mitä älykkäämpi koira, sitä enemmän se vaatii virikkeitä. Aktivointitehtäviä olisi koiralla hyvä olla puolesta tunnista tuntiin päivän aikana.

Käyttäytyminen ulkona

Entä sitten koira, joka kadulla kohdatessaan toisen koiran, nostaa hirtittävän äläkän? Miten toimit? Nostatko koirasi syliin vai alatko kieltämään ja kovistelemaan sitä? Jälleen kerran tulisi pyrkiä ennakoimaan tilanne; tilanteen ollessa jo päällä eli koirasi haukkuessa raivoisasti voit tietysti aikaa huutaa koirallesi käskyjä, jotka todennäköisesti kaikuivat kuuroille korville. Koirasi mielestä huudatte yhdessä lähestyvälle uhalle. Tiukat nykäisyt hihnasta yleensä kiihdyttävät koira entisestään. Koira tulkitsee sinun käyttäytymistäsi ja se saa hihnasta ja siitä tulevasta nykäisystä tukea

omalle käytökselleen. Yhtenä vaihtoehtona on käyttää koiraita valjaita; kaulassa ei enää tunnu tukea antavaa hihnaa, ja yleensä koira vähentää riehumistaan vieraille koirille. Tällöin tullaan jälleen kiitokseen; koiran käyttäytyessä hyvin meidän tulee muistaa kehua sitä, jotta se oivaltaa, minkälaisella käytöksellä se saa positiivisen palautteen omistajaltaan.

Pennun kanssa kulkiessa otetaan pentu useasti syliin ison koiran lähestyessä. Tällöin viestimme, että lähestyvä koira on todellakin vaarallinen ja koiran sitä kohtaan osoittama pelko on siis aiheellista. Tosin tulee tietenkin muistaa varovaisuus siitä, että vastaan tuleva koira on todellakin ystävällinen eikä myöskään liian raju. Huono kokemus muista koirista pentuikäällä voi jäädä painamaan lopuksi ikää. Alle vuoden ikäiselle koiralle traumaattiset kokemukset muista koirista voivat olla hyvinkin hankalia, aikuinen koira selviää niistä jo paljon paremmin.

Positiivisen palautteen tärkeys

Ohjaamisen oikealle tielle tulee tietenkin aloittaa jo pentuna. Kiitoksen merkitystä ei voida väheksyä. Sanomme, että koira ei tarvitse torua "Ei se tee mitään pahaa". Olemmehan muistaneet silloin kiittää sen toimiessa oikein? Usein tämä unohtuu.

Koulutusvaiheessa makupalat ja kiitokset ovat tärkeitä. Tämä ei tietenkään tarkoita sitä, että meidän tulisi kehua ja palkita koira makupaloilla koko ajan läpi sen elämän, mutta koulutusvaiheessa on tärkeää, että kiitosta ei unohteta liian aikaisin pois varsinkin, kun yritämme karsia jotain ei-toivottua käyttäytymismallia pois. Myöhemmin, koiran jo opittua toimimaan toivo-